

Vergaderjaar 2001–2002

28 192

Drugsmokkel Schiphol

Nr. 10

¹ Samenstelling:

Leden: Swildens-Rozendaal (PvdA), voorzitter, Van de Camp (CDA), Biesheuvel (CDA), Scheltema-de Nie (D66), Zijlstra (PvdA), Apostolou (PvdA), Middel (PvdA), Van Heemst (PvdA), Dittrich (D66), ondervoorzitter, Rabbae (GroenLinks), Van Oven (PvdA), Kamp (VVD), Rouvoet (ChristenUnie), O. P. G. Vos (VVD), Passtoors (VVD), Van Wijmen (CDA), De Wit (SP), Ross-van Dorp (CDA), Niederer (VVD), Nicolai (VVD), Halsema (GroenLinks) Weekers (VVD), Van der Staaij (SGP), Wijn (CDA).
Plv. leden: Wagenaar (PvdA), Balkenende (CDA), Çörüz (CDA), Van Vliet (D66), Duijkers (PvdA), Kuijper (PvdA), Albayrak (PvdA), Barth (PvdA), Hoekema (D66), Karimi (GroenLinks), Santi (PvdA), Luchtenveld (VVD), Slob (ChristenUnie), Van den Doel (VVD), Rijpstra (VVD), Rietkerk (CDA), Marijnissen (SP), Buijs (CDA), Van Baalen (VVD), Van Blerck-Woordman (VVD), De Vries (VVD), Van Walssem (D66), De Pater-van der Meer (CDA), Arib (PvdA).

² Samenstelling:

Leden: Terpstra (VVD), Te Veldhuis (VVD), Ter Veer (D66), Rosenmöller (GroenLinks), voorzitter, Scheltema-de Nie (D66), ondervoorzitter, Van Middelkoop (ChristenUnie), Zijlstra (PvdA), Van der Hoeven (CDA), Van Oven (PvdA), Dankers (CDA), Oudkerk (PvdA), Rijpstra (VVD), Verhagen (CDA), De Graaf (D66), Gortzak (PvdA), Van der Knaap (CDA), Balkenende (CDA), Karimi (GroenLinks), Bussemaker (PvdA), Van Bommel (SP), Albayrak (PvdA), E. Meijer (VVD), Van Baalen (VVD), De Swart (VVD).

Plv. leden: Balemans (VVD), Oplaat (VVD), Van den Berg (SGP), Van Gent (GroenLinks), Van Vliet (D66) Rouvoet (ChristenUnie), Valk (PvdA), Van Wijmen (CDA), Koenders (PvdA), Hillen (CDA), Timmermans (PvdA), Weisglas (VVD), Van de Camp (CDA), Dittrich (D66), Duivesteyn (PvdA), Stroeken (CDA), Atsma (CDA), Pitstra (GroenLinks), De Cloe (PvdA), Marijnissen (SP), Van den Doel (VVD), O. P. G. Vos (VVD), Van Splunter (VVD), Swildens-Rozendaal (PvdA).

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 4 april 2002

De vaste commissies voor Justitie¹ en voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken² hebben op 21 maart 2002 overleg gevoerd met minister Korthals van Justitie over:

- **de brief van de minister van Justitie d.d. 1 maart 2002 inzake Eerste voortgangsrapportage Plan van aanpak drugsmokkel Schiphol (28 192, nr. 8);**
- **de brief van de minister van Justitie d.d. 1 maart 2002 inzake heenzendingen (Just-2-200);**
- **de brief van de minister van Justitie d.d. 11 februari 2002 inzake het Protocol aanpak koeriersproblematiek 267).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissies

De heer **Rietkerk** (CDA) constateert dat vóór 14 februari de scan-apparatuur naar de Antillen zou worden gezonden, iets wat de minister niet heeft kunnen waarmaken. Klopt het dat in het gesprek met minister Martha is gesproken over de plaatsing van negen scans op Sint-Maarten, Bonaire en Curaçao? Volgens de heer Rietkerk zijn de feiten duidelijk: al twee weken geen aanhoudingen meer op de Antillen, nog steeds geen scanapparatuur en bewakingspersoneel, geleverd door Nederland. Dit is volgens hem «dweilen met de kraan open»; verdergaande maatregelen zijn op hun plaats. De heer Rietkerk denkt daarbij met name aan de visumplicht, en verwijst naar de motie van de heren Van der Knaap en Van Middelkoop op dat punt. Denkt de minister nog aan invoering van een visumplicht voor de Antillianen?

Het is de heer Rietkerk via de media geworden dat er tot 1 maart nog geen overleg is geweest met de KLM over pre-flight control. Klopt dat, of is het een misverstand? Opsporing en aanhouding zijn wat hem betreft een publieke taak. Hij meent dat in de afspraken die de minister gaat maken met de KLM, een goede route aanwezig is. Zal het uitwisselen van strafbladen juridisch mogelijk zijn? Op Schiphol is nog steeds sprake van een ernstige situatie. Is het juist dat in de eerste twee maanden van 2002 zo'n 500 bolletjesslikkers zijn aangehouden, en dat er desondanks nog steeds honderden doorlopen? De minister geeft aan dat het cellencomplex dat er per mei 2001 zal komen, een aantal oplossingen kan bieden. Maar tussen

1 februari en mei zit volgens de heer Rietkerk nog een gat. Hoe wordt dat opgelost? Hij vraagt of de slikkerscellencapaciteit wel voldoende is. Hoeveel cellen waren er per 1 februari en per 1 maart? Uit de media heeft de heer Rietkerk begrepen dat justitie te Haarlem in de maag zit met de bolletjesslikkers. Heeft dat te maken met de huidige situatie, of is het een feitelijk onjuiste weergave?

De heer Rietkerk onderstreept dat eerdere informatie aan de Kamer over het aantal heenzendingen van gedetineerden bij de achterdeur onvolledig en onjuist is geweest. Gelukkig is er een brief gekomen, waaruit blijkt dat in 2001 andere cijfers gelden. Kwalijker is echter dat de informatie over heenzendingen van verdachten bij de voordeur onjuist was. Er lijkt sprake te zijn van een patroon van onjuiste informatie. Hij mist in de brieven van de minister het element van het heenzenden van illegalen na de tien-dagentermijn. Klopt dat, en kan de minister de cijfers over 2000 en 2001 alsnog geven? De steeds veranderende cijfers weerspiegelen volgens de heer Rietkerk organisatorische problemen. Wellicht kan een accountants-verklaring ervoor zorgen dat de cijfers betrouwbaar worden.

De heer Rietkerk pleit nogmaals voor de instelling van een inspectie voor het gevangeniswezen. De Algemene Rekenkamer heeft in dit verband interessante suggesties gedaan, waarnaar hij verwijst. Ten slotte vraagt hij of ontsnapping van TBS'ers uit de Van der Hoeven-kliniek incidenteel is.

De heer **Niederer** (VVD) onderstreept dat het van belang is dat de minister van start is gegaan met de uitvoering van het plan van aanpak, dat bepaald ambitieus te noemen is. Hem heeft vooral de lakse aanpak van de kant van de Antilliaanse regering getroffen. Dit is volgens hem puur onacceptabel afwentelingsgedrag. Het plan van de minister gaat immers juist uit van een gezamenlijke aanpak in Koninkrijksverband. Het probleem moet bij voorkeur bij de bron worden aangepakt. Het moet mogelijk zijn dat een gezagvoerder van een vliegtuig een aantoonbare bolletjesslikker weigert. Hoe zit het met de levering van scanapparatuur aan de Antillen? Is in het overleg met de KLM de gedachte geopperd om zwarte lijsten te gaan bijhouden? Kloppen de berichten dat er ideeën zijn om marechaussees te laten meevliegen? De heer Niederer toont zich daarvan geen voorstander. Het is de wereld op zijn kop als wetsdienaren criminelen gaan begeleiden van A naar B.

De heer **Dittrich** (D66) brengt in herinnering dat de Kamer destijds heeft aangedrongen op drastische maatregelen. Noodwetgeving die voor één jaar geldig is, kan door hem worden geaccepteerd; dat geldt niet voor noodwetgeving die langer geldig is. Van een effectieve controle op drugs-invoer kan pas sprake zijn als de voordeur goed geregeld is. In dit kader heeft de regering een convenant gesloten met de Antillen.

Over de stand van zaken op dat moment verwijst de heer Dittrich naar berichten in de media dat er helemaal niet meer wordt gecontroleerd op Hato. Hij heeft begrepen dat de minister daar verrast en teleurgesteld op heeft gereageerd. Maar uit diezelfde media heeft hij begrepen dat de Antillen van mening zijn dat de randvoorwaarden niet zijn nageleefd. Afgaande op deze berichten vindt de heer Dittrich dat sprake is van een pijnlijke gang van zaken. Waarom is er geen dagelijks contact tussen Nederland en de Antillen over uitvoering van de gemaakte afspraken? Kan de minister een overzicht geven van de uitvoering van de gemaakte afspraken? De beantwoording van de vragen van de heer Van Oven is in de ogen van de heer Dittrich onvoldoende. Het protocol beschouwt hij niet als concrete afspraken. De heer Dittrich constateert in ieder geval dat de bolletjesslikkers niet worden gecontroleerd op Hato. Afdoende controle op drugsvervoer zou kunnen inhouden dat de wet tijdelijk moet worden aangepast; de fractie van D66 vindt dat bespreekbaar.

De heer Dittrich heeft van de minister begrepen dat er geen heenzendingen meer hebben plaatsgevonden, maar wegens gebrek aan mens-

kracht wordt op Schiphol niet volledig gecontroleerd. Hij vraagt de minister wat diens visie daarop is. Hoe staat het met het overleg met de KLM over de pre-flight controls? Met ingang van wanneer gaan marechaussees meevliegen in KLM-vliegtuigen? Dit is wat de heer Dittrich betreft overigens niet zozeer ter begeleiding van criminele bolletjesslikkers, maar ter bescherming van passagiers en personeel. Hoe staat het met de versterking van de justitiële keten?

De heer **Van Oven** (PvdA) onderstreept dat het kabinet «er nog niet helemaal is» met de aanpak van bolletjesslikkers. Is er inmiddels meer inzicht in de laatste ontwikkelingen in internationaal verband? Hij verwijst naar de passage in de brief van 1 maart over Europol. Hoelang loopt het daarin genoemde Europol-project al? Waarom is daarin niet eerder geparticipeerd? De uitspraak van de heer Van Wijk van de KLM over het eventueel stopzetten van de vluchten tussen de Antillen en Nederland vindt de heer Van Oven wat abrupt, aangezien de KLM tot op heden niet erg «eager» was om mee te werken. Er moet de beide regeringen veel aan gelegen zijn om zo'n situatie te voorkomen. Feit is overigens wel dat de dreiging als zodanig onmiddellijk heeft gewerkt. Wat is de juridische basis van de vrij vergaande gedachte om veroordelingen door te geven aan de KLM, opdat de KLM die mensen de toegang tot vluchten kan weigeren? Die gedachte juicht de heer Van Oven overigens toe. Zouden ook de veroordelingen die in Nederland zijn uitgesproken, kunnen worden doorgegeven? Hij benadrukt dat ook deze oplossing niet helemaal sluitend is.

De heer Van Oven is niet verbaasd over de berichten dat de Antillen toch weer bolletjesslikkers hebben laten gaan. Op welke manier wordt het viermaandenspoor bijgesteld om wel tot het gewenste resultaat te komen? Het heen en weer schrijven van brieven en het plannen van overleg in juni vindt de heer Van Oven in dat verband niet voldoende. Wat bevat de brief van minister Martha van 19 maart feitelijk? De heer Van Oven spoort de minister aan om zo nodig andermaal naar de Antillen te gaan om de gemaakte afspraken nader in te vullen. Daarbij zou in het bijzonder het recherchesamenwerkingsteam (RST) moeten worden genoemd. Hij sluit zich aan bij de vragen over de cellencapaciteit op Schiphol en de overige problemen in de keten. Ook de heer Van Oven vraagt, hoe het staat met de versterking van pakket en rechtbank.

Antwoord van de minister

De **minister** ontkent dat het plan van aanpak, dat drie fasen kent, uit de koker van de Kamer is gekomen. In het debat van 23 januari heeft hij heel duidelijk kenbaar gemaakt zelf het initiatief te hebben genomen bij het OM om voorstellen te leveren voor het «tackelen» van het probleem. De eerste fase is erop gericht, voldoende capaciteit in de justitiële keten te realiseren om de drugsmokkelaars te kunnen opsluiten en berechten. Dit had te maken met de uitdrukkelijke wens van de Tweede Kamer dat geen verdachten zouden worden heengezonden. Sindsdien kan worden geconstateerd dat geen heenzendingen hebben plaatsgevonden wegens capaciteitsgebrek. Inmiddels is vastgesteld dat er sinds 1 januari meer dan 500 drugsmokkelaars zijn gearresteerd, wat een geweldige druk veroorzaakt op het gevangeniswezen, dit alles komend na maatregelen in het kader van het plan van aanpak tegen terrorisme en maatregelen in het kader van de Euroconversie.

De pakkans is volgens de minister de laatste weken behoorlijk vergroot. Toch is nog onvoldoende merkbaar dat dat effect heeft op het aantal passagiers dat probeert via Schiphol cocaïne binnen te smokkelen. De noodcapaciteit in Amsterdam en Roermond loopt al weer snel vol. Met het eventueel inzetten van de kazerne in Ossendrecht wacht de minister zo lang mogelijk, ook gelet op de personele consequenties. Helaas moet worden geconstateerd dat er wordt gedweild met de kraan open. Daarom

wordt overgeschakeld naar de tweede fase: het treffen van concrete en merkbare maatregelen om de smokkel van drugs via Schiphol tegen te gaan. Daarbij moet worden gedacht aan pre-flight controls, 100%-controles en de aanpak van bezorgadressen en geldstromen. Omdat met het laatste problemen bestaan, zal in enkele gevallen en niet blijvend worden toegestaan dat er wordt doorgelaten, al was het maar om erachter te komen hoe de criminele organisaties te werk gaan. De minister zegt hierover een brief aan de Kamer toe, die de Kamer uiterlijk maandag 25 maart zal bereiken; vanaf dat moment zal worden gestart met het in enkele gevallen doorlaten, zoals boven omschreven. De voorbereiding van fase 3 is volgens de minister in volle gang. Daarbij gaat het om de aanpak van de criminele organisaties die achter de transporten zitten, niet alleen in Nederland, maar ook in/op de Antillen en Aruba. In dat verband verwijst de minister naar het Twin-project dat goed verloopt, zij het dat de enorme afstanden en tijdsverschillen het werk bemoeilijken.

De minister onderstreept dat de SG van zijn ministerie al op 4 februari heeft gesproken met de KLM-directie, waarbij ook de pre-flight controls aan de orde zijn geweest, welk punt in werkgroepverband verder wordt uitgewerkt. Dit soort zaken is overigens makkelijker gezegd dan ingevuld. De luchtvaartmaatschappijen zijn op basis van internationale verdragen zelf verantwoordelijk voor de veiligheid en de gezondheid van de passagiers aan boord van hun vliegtuigen. De luchtvaartmaatschappijen dienen dan ook zelf de nodige maatregelen te nemen, waarbij kan worden gedacht aan particulier beveiligingspersoneel. De luchtvaartmaatschappijen hebben naar beider tevredenheid afspraken met het Schipholteam gemaakt over de unruly passengers. Overwogen wordt om daar ter plaatse personeel van de marechaussee of de douane te stationeren om de KLM behulpzaam te zijn. Van alle in Nederland opgevangen verdachten bleek er geen één onterecht te zijn aangehouden: vrijwel alle verdachte bolletjesslikkers bleken dit ook te zijn. Men heeft er dus volgens de minister aardig het oog op. Hij geeft toe dat dat voornamelijk tijdens de vluchten geldt, en niet ervoor. Er zijn overigens methodes om dat te onderkennen, zoals het aanleveren van lijsten waarmee in het verleden ervaringen zijn opgedaan. Alles wat de opsporingsambtenaren op Schiphol zien aan bolletjesslikkers, wordt aangehouden. Maar ook hun capaciteit is beperkt. Voor een 100%-controle zijn per vlucht twee honden en zes opsporingsambtenaren nodig. De minister geeft aan dat de honden beschikbaar zijn, evenals de ambtenaren. Bottleneck is de cellencapaciteit. Als die er is, zal worden gewerkt aan het houden van 100%-controles. Vervolgens reageert de minister op de uitspraak dat hij zijn belofte om direct scans te leveren aan de Antillen niet zou zijn nagekomen. Het heeft volgens hem weinig zin om apparatuur te leveren als die niet wordt gebruikt. De Antilliaanse collega van de minister heeft niet aangegeven welk materiaal hij wil hebben en hoe hij dat gaat gebruiken. In het protocol wordt om een getalsmatige onderbouwing door de Antilliaanse regering gevraagd, inclusief een kostenbegroting. Omdat dat niet soepel verloopt, zal daartoe begin april een hoge ambtelijke delegatie naar de Antillen vertrekken; daarbij zal ook overleg worden gevoerd met de Arubaanse autoriteiten. In reactie op de bewering van de Antilliaanse waarnemend procureur-generaal Swagerman dat op verzoeken van de kant van de Antillen om gevangenispersoneel uit de VS of Engeland niets meer is vernomen van de Nederlandse regering, merkt de minister op dat dat geen zaak van Nederland, maar van de Antillen zelf is. Het valt niet mee, bijvoorbeeld röntgenapparatuur aan de Antillen te verstrekken, omdat het gebruik daarvan nogal privacygevoelig is. Aruba heeft overigens eigener beweging een plan van aanpak voor de drugsproblematiek opgesteld, waarmee goede vorderingen zijn gemaakt.

De minister onderstreept dat op Hato normale douanecontroles plaatsvinden. De controle op bolletjesslikkers heeft daarbij niet de prioriteit van het OM, vanwege gebrek aan medische voorzieningen en celcapaciteit. De

minister heeft zich daarover teleurgesteld betoond, overigens in de wetenschap dat de Antilliaanse autoriteiten het ook niet makkelijk hebben. De gewone koeriers worden zoveel mogelijk aangehouden. De lijn daarbij is dat verdachten met tot één kilo cocaine met een dagvaarding worden heengezonden. De minister merkt voor alle duidelijkheid op dat het laatste niet betekent dat men straffeloos is. Het wil alleen zeggen dat betrokkenen niet in voorlopige hechtenis worden gesteld, maar nadien in de gevangenis terechtkomen. Er is vrijwel dagelijks contact met de Antillen over deze materie. Maar de werkelijke afspraken zullen door de minister moeten worden gemaakt met zijn ambtgenoot van Justitie, de heer Martha. Er zijn 60 slikkerscellen in Bloemendaal, 11 in Scheveningen en 11 op Schiphol, waar de mensen vijf tot zes dagen verblijven. De capaciteit is toereikend, want daarna gaan zij naar het grenshospitium of naar Roermond toe. Op Schiphol-Oost komt een complex van 106 cellen, plus 10 slikkerscellen, plus capaciteit voor een rechter-commissaris en voor het houden van zittingen. (Het ontwerp daarvan wordt aan de commissieleden getoond.) Het tempo van de plaatsing is afhankelijk van de besluitvorming in het kader van de RO-procedures. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft overeenstemming bereikt met Aruba over de harmonisatie van het visumbeleid. De lijst van visumplichtigen in het kader van Schengen heeft daarbij als uitgangspunt gediend. De minister geeft aan dat het ministerie van Buitenlandse Zaken en Aruba voorbereidingen treffen om de gevolgen van de harmonisatie van de visumplichtige nationaliteiten via de landswetgeving worden bekrachtigd. Verder is over hetzelfde onderwerp overleg gaande met de Antilliaanse autoriteiten. Nog diezelfde dag zal er hierover een ontmoeting zijn tussen de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken en zijn ambtgenoot van de Antillen. De minister merkt op dat het wetsvoorstel waarbij de competentie van de politierechter wordt verhoogd naar één jaar, de Tweede Kamer heeft gepasseerd en nu bij de Eerste Kamer ligt. Het voorlopig verslag is op 9 april aan de orde. De vraag is belangrijk of Haarlem dit allemaal aankan. Om te beginnen zijn er extra officieren van justitie aangetrokken, waarvan een deel al aan het werk is. Hetzelfde geldt voor de zittende magistratuur. Bovendien is het middels wijziging van de AMvB mogelijk dat strafzaken uit het arrondissement Haarlem ook elders worden berecht. Op die manier wordt gepoogd, extra druk op de autoriteiten in Haarlem te voorkomen, waar de druk al hoog was. De minister verwijst voor de vragen over een inspectie voor het gevangeniswezen naar het rapport «Een zekere zelfstandigheid». Er vindt een vooronderzoek plaats naar de inrichting van een integrale inspectie voor DJI. Over de gedachte over oprichting van een dergelijke inspectie heeft de minister zich bij de aanbieding van dat rapport in beginsel positief uitgelaten.

Het beleid is er volgens de minister op gericht, heenzendingen tegen te gaan. Uit de cijfers blijkt dat dit is gelukt. Heenzendingen hebben de laatste tijd overigens een andere betekenis gekregen: er wordt veel eerder over heenzendingen gesproken dan vroeger. Er moet tegen worden gewaakt om bijna alles onder de noemer «heenzendingen» te laten vallen. De minister beraadt zich op de vraag of het in alle gevallen noodzakelijk is dat verdachten van het slikken van bolletjes onmiddellijk in voorlopige hechtenis worden gesteld, en of in situaties met slechts zeer weinig bolletjes niet kan worden gedacht aan een dagvaarding. Voorwaarde is dan wel dat sprake is van een bekende woon- en verblijfplaats, en van het Nederlanderschap. Maar: eerst zal daarover met de Kamer overleg worden gepleegd. De minister geeft aan, graag vaker naar de Antillen en Aruba te gaan om daar overleg te plegen met de autoriteiten, maar de tijd laat dat gewoon niet toe. Hij nodigt de commissieleden uit, eens in het grenshospitium, Bloemendaal en wellicht Kamp Zeist te gaan kijken om de enorme inspanningen te zien die betrokkenen verrichten om alles in goede banen te leiden. Over de inzet van het RST – de minister gaat daar

niet over – beslist het OM. Er wordt druk overleg gevoerd om het RST ook voor dit onderwerp in te zetten. De regering van de Antillen had een ander idee over inzet van het RST dan de Nederlandse regering.

Nadere gedachtewisseling

De heer **Rietkerk** (CDA) verwijst naar zijn op 12 december 2001 ingediende motie, waarin de regering wordt opgeroepen, een plan van aanpak op te stellen. In het kerstreces sijpelde iedere dag informatie door. Toch heeft hij gewacht tot er gelegenheid was om op een ordentelijke wijze een debat te voeren, namelijk via een spoeddebat.

De heer Rietkerk stelt nogmaals de vraag naar de beschikbaarheid van scanapparatuur. De minister loopt momenteel 1:4. Het aantal slikkerscellen zal een probleem zijn. Hoeveel slikkerscellen komen er op de Antillen? Maar waarom wordt er naast die slikkerscellen geen scanapparatuur geleverd aan de Antillen? Hij is blij dat de minister actief opereert op het gebied van het visumbeleid. Zijn de illegalen meegenomen in de cijfers over de heenzzendingen? Het ziekteverzuim bij de DJI vindt hij te hoog. Wanneer kan een voorstel worden verwacht voor een Inspectie voor het gevangeniswezen? Kan de minister de vraag over TBS'ers nog beantwoorden?

De heer **Niederer** (VVD) is blij met de toezegging dat de brief over de bolletjesslikkers maandag naar de Kamer komt. Hij gaat, gelet op de nood die hoog is, ermee akkoord dat de minister per die datum begint met doorlaten op beperkte schaal. Hij vraagt of, als mensen met kleine hoeveelheden niet worden aangehouden, niet weer heel snel wordt uitgekomen bij mensen die een kilo cocaïne vervoeren. Wat is in dezen «een geringe hoeveelheid»? Heeft de minister enig zicht in het ontstaan van andere drugskoerierstromen?

De heer **Dittrich** (D66) verwijst naar de destijds gemaakte afspraak dat doorlaten absoluut niet is toegestaan. Nu de minister toch met die gedachte speelt, wil de heer Dittrich weten hoe hij zich dat voorstelt. Hij zal alles in het werk stellen om zo snel mogelijk de aangekondigde brief te bespreken. De heer Dittrich signaleert dat steeds als over bolletjesslikkers wordt gesproken, de regels van de rechtsstaat enigszins worden opgeschoven. De gezamenlijke aanpak met de Antillen vindt hij een erg belangrijk punt. Hij begrijpt niet wat voor zin levering van scanapparatuur aan de Antillen heeft, als die apparatuur alleen mag worden gebruikt als er een concrete verdenking tegen iemand bestaat. Wanneer is sprake van 100%-controle, zowel op de Antillen als op Schiphol?

De heer **Van Oven** (PvdA) sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Dittrich over het doorlaten van bolletjesslikkers. Bestaan er geen andere mogelijkheden om achter de handel en wandel van criminele organisaties te komen? Een wet toezeggingen aan criminele getuigen zou daarbij een goede functie kunnen vervullen. Hij steunt de KLM-aanpak. Waarom heeft het zo lang moeten duren voordat de cijfers over heenzzendingen boven tafel kwamen?

De **minister** onderstreept dat de politie in eerste instantie niet wilde meedoen aan het door de heer Van Oven genoemde Europolproject, omdat de administratieve lasten niet zouden opwegen tegen de resultaten. Er is in het kader van de JBZ-raad een plan van aanpak naar de andere lidstaten gezonden. De Commissie zal dit verder oppakken. Het overleg tussen de EU en de Latijns-Amerikaanse regio heeft zich voornog beperkt tot informatie-uitwisseling. Op het gebied van de International Civil Aviation Organisation (ICAO) zal een werkgroep worden opgericht. Bij het tellen van het aantal heenzzendingen over de jaren 2000 en

2001 is uitgegaan van verdachten die het OM had willen insluiten, maar vanwege gebrek aan cellen heeft heengezonden. Daarbij is niet bekeken of betrokkenen al dan niet illegaal zijn. Er is puur gekeken naar de strafrechtelijk ingeslotenen.

De minister merkt op, niet te hebben toegezegd dat er negen scans naar de Antillen zouden worden gezonden. Wel heeft de heer Martha er zeer terecht op gewezen dat ook op andere vliegvelden op de Antillen van waaruit rechtstreeks op Nederland wordt gevlogen, apparatuur moet worden geplaatst. Die apparatuur is toegezegd, mits wordt opgegeven wat men wil hebben, in welke hoeveelheden en hoe. Maar het gaat nu primair om bagage- en vrachtopparatuur. Per 1 maart 2002 is overigens een wet van kracht waardoor het mogelijk is, van röntgenapparatuur gebruik te maken, zij het alleen wanneer het een verdachte betreft. Op het vliegveld Hato zijn zes slikkerstoiletten. Het vooronderzoek naar de wenselijkheid van een Inspectie voor het gevangeniswezen zal over twee maanden zijn afgerond. De ontsnappingen uit de Van der Hoeven-kliniek zijn incidenten. De minister moet overigens het volledige verslag van het tweede incident nog ontvangen. Het heenzenden met een dagvaarding valt alleen onder het begrip «oprekken van de rechtsstaat» als daaraan een rechterlijke beslissing ten grondslag ligt. Het belangrijkste verschil tussen Nederland en de Nederlandse Antillen is dat Nederland een projectgroep met een projectleider heeft. De minister zal zijn Antilliaanse ambtgenoot voorstellen, op de Antillen hetzelfde te doen. Het is de bedoeling dat op het gebied van de pre-flight controls een pilot wordt ontwikkeld, waarover de Kamer zal worden geïnformeerd. Daarbij zal worden bekeken of een en ander juridisch houdbaar is. De uitspraak van de KLM-directie over het schrappen van de vluchten van de Antillen naar Nederland vindt de minister wat boud. Er is sprake van twee partijen die beide ongeveer hetzelfde belang hebben, zodat men er wel zal uitkomen. Op het ministerie functioneert een plaatsingsfunctionaris. Hierover zal de Kamer nog nader worden ingelicht.

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie,
Swildens-Rozendaal

De voorzitter van de vaste commissie voor Nederlands-Antilliaanse en
Arubaanse Zaken,
Rosenmüller

De wnd. griffier van de vaste commissie voor Justitie,
Beuker